

Nämnden för

Guide till stöd för arbete med kursplaner*

Kursnamn på svenska

Kursnamn på engelska

1.5 högskolepoäng

Nivå F

Här ska kurstitel samt kursnamn och antal högskolepoäng på svenska och engelska framgå. Kursplanen skrivs på svenska och översätts sedan till engelska. 1,5 högskolepoäng är ett exempel och motsvarar en veckas studietid. Då ska även inläsningstid och uppgifter utanför schemalagd tid på plats ingå.

Exempel:

MEMV10F, Medicinsk vetenskap 1 1,5 högskolepoäng
Medical Science 1 1.5 credits
Nivå F

(Kurskoder på forskarnivå innehåller 7 tecken men denna behöver ni som kursledning inte tänka på då den sätts för LADOK av administratör.)

Allmänna uppgifter

Här ska det framgå vem kursen riktar sig till, till exempel om den vänder sig till en särskild målgrupp eller flera målgrupper. Även andra uppgifter kan anges, exempelvis om kursen är ett samarbete mellan fakulteter/institutioner, annat universitet, högskola eller externa enheter eller om undervisning sker helt eller delvis vid andra fakulteter.

Undervisningsspråk

Här ska det framgå vilket språk som används i undervisningen. Tänk på att kurslitteratur ska vara på engelska om kursen ges på engelska.

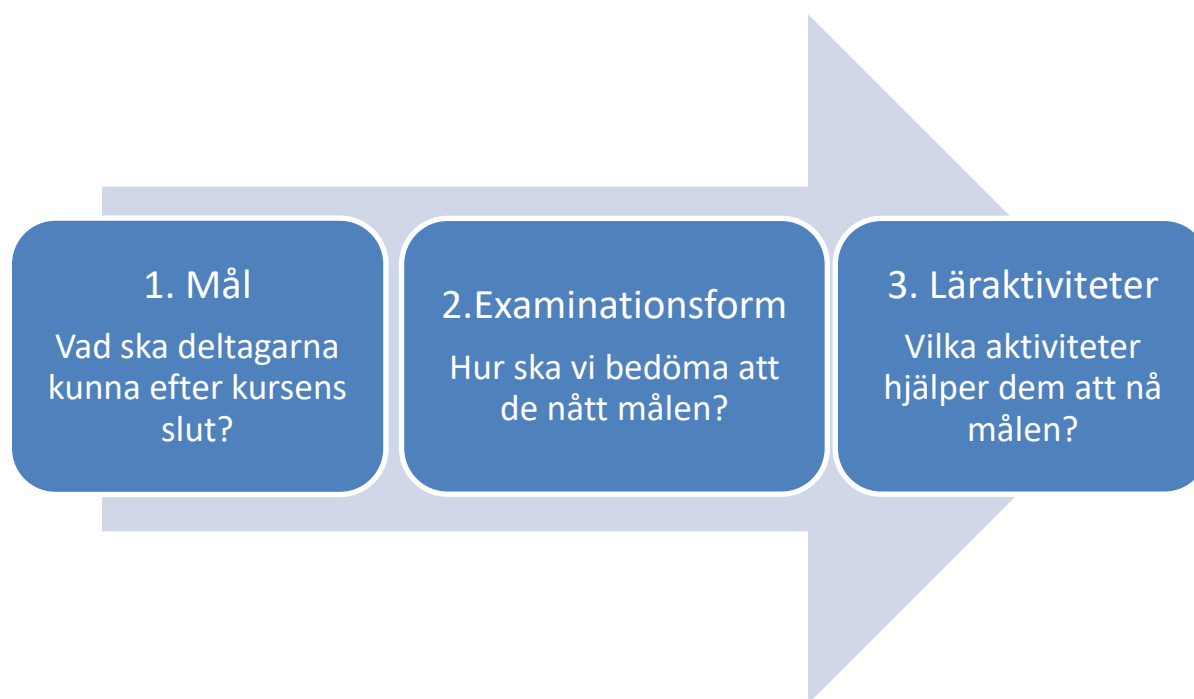
Kursens mål

En av de allra viktigaste sakerna att tänka på när ni skriver en kursplan är att den ska vara till nytta för de som går kursen. Kursdeltagarna ska begripa och använda kursmålen, återkommande få återkoppling på att de är på rätt väg innan det är dags för examination och förstå vad som krävs för att bli godkänd.

* Guiden är skapad av Forskarutbildningsnämndens beredningsgrupp för kursplaner och MedCUL

Kursens delar och helhet

När ni skapar en kurs har ni nytta av att börja med att tänka igenom hur mål, examination och läraaktiviteter ska hänga samman¹, och länkas till varandra på ett tydligt sätt.

1. Lärandemål (Kursens mål)

Vad förväntas deltagaren kunna prestera efter avslutad kurs? Vilka lärandemål vill ni att de ska kunna utgå ifrån under arbetet i kursen? Är målen möjliga att examinera och i så fall hur?

2. Examinationsform (Kursens examination)

Hur bedömer ni att kursdeltagaren har nått målen och presterat det ni kräver? Vad är observerbart dvs vad kan ni acceptera som evidens för att bedöma att en kursdeltagare nått ett mål? Ett användbart sätt är att börja med att tänka igenom vilka bedömningskriterier ni kan använda för att avgöra om målen är uppnådda. Sedan utforma lämpliga examinationsformer så att de stimulerar ett önskat lärande samtidigt som måluppfyllelse bedöms.

3. Läraaktiviteter (Kursens genomförande)

Inte förrän man arbetat med att klargöra hur målen ska examineras börjar man att *planera läraaktiviteter*. "Hur ska kursen genomföras? Vilka *läraaktiviteter* är lämpliga för att kursdeltagarna ska uppnå målen utifrån den "kravspecifikation" som ges med hjälp av bedömnings-/betygskriterier? På vilket sätt kan kriterierna användas under kursens gång för att klargöra för kursdeltagarna vad de behöver lära sig/vad de kan arbeta vidare med för att nå målen och godkännas vid examinerande moment? Vad ska kursen innehålla för att koppla till kursens mål? När och hur stämmer man av under kursens gång med kursdeltagaren för

¹ Vill du veta mer om "constructive alignment" och "backward design" läs i: Fink, L. Dee. 2003. *Creating Significant Learning Experiences: An Integrated Approach to Designing College Courses*. San Francisco: Jossey Bass.p. 30. Biggs, J. B., & Tang, C. (2011). *Teaching for quality learning at university* (4th ed.). Berkshire: Open University Press

återkoppling på hur hen ligger till i förhållande till kriterierna för godkänd kurs och för att utveckla nödvändig kompetens? Finns det någon aktivitet som ni bedömer behöver vara obligatorisk?

Kursmålens utformning

Målen bör anges i punktform och inledas med meningen:

Efter genomförd kurs ska kursdeltagaren kunna...följt av beskrivande verb

Exempel:

- redogöra för
- använda
- reflektera över

Målen fördelas mellan tre huvudkategorier:

4. Kunskap och förståelse

Här anges mål som till exempel handlar om att återge fakta.

Exempel:

- redogöra för

5. Färdighet och förmåga

Här anges mål som handlar om att omsätta och tillämpa kunskaper eller utöva färdigheter i olika situationer.

Exempel:

- använda

6. Värderingsförmåga och förhållningssätt

Här anges mål som handlar om att till exempel värdera, förhålla sig kritiskt till eller reflektera över en företeelse ofta i relation till en annan, exempelvis att "reflektera över" något ur ett etiskt perspektiv.

Exempel:

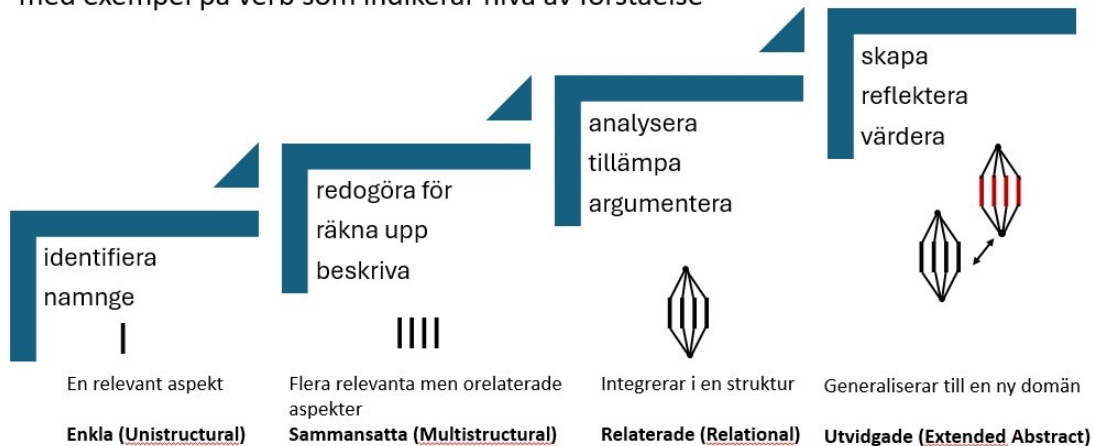
- reflektera över/motivera hur...utifrån forskningsetiska principer

De olika kategorierna sammanfaller oftast (men inte alltid) med de kunskapsnivåer som beskrivs i kunskaps-taxonomier som exempelvis SOLO-taxonomi (se nedan). I illustrationen av SOLO-taxonomi ges exempel på verb på olika nivåer dvs från enklare nivåer till högre nivåer vilka kräver att kunskapen kan omsättas på mer och mer kognitivt och kreativt avancerade sätt²

² Översatt och modifierad från av Biggs, J. B., & Collis, K.F. (1982). *Evaluating the quality of learning. The SOLO taxonomy* (Structure of the Observed Learning Outcome). New York: Academic Press.;

Solo-taxomin

med exempel på verb som indikerar nivå av förståelse

Rimligt antal mål

Viktigt är att antalet lärandemål är balanserat i förhållande till kursens omfattning och att de är rimligt fördelade utifrån den nivå och typ av kunskap, färdighet och förmåga som en kurs på forskarutbildningsnivå kräver.

Många mål i en kurs med mindre omfattning kan bero på att ni skapat alltför detaljerade mål eller mål på en lägre nivå som inte behövs. En högre nivå i solotaxomin, till exempel mål med verbet "förklara", bör inkludera den lägre nivån, till exempel mål med verbet "räkna upp". Detta då man bör kunna "räkna upp" vissa relaterade fakta för att kunna "förklara" en företeelse. Därför räcker det med att skriva ett mål som handlar om att kunna "förklara".

Mål på högre nivå i en forskarutbildning

För många mål i en kurs som fokuserar på att deltagaren ska återge fakta för att kunna redogöra för eller beskriva något kan innebära att läraaktiviteter blir mer inriktade på att inhämta fakta och får mindre utrymme för att arbeta på högre nivåer d v s integrera nya kunskaper med tidigare, omsätta dessa på olika sätt samt kritisk värdera och motivera resonemang.

Tabell 1. Exempel på verb på olika nivåer

Nivå		Verb
Kategorier	Nivåer Från enkla där det kan handla om att återge fakta till mer komplexa nivåer där det krävs att man kan omsätta och tillämpa kunskaper i färdigheter och förmågor	Exempel på verb Uttrycker vad kursdeltagaren förväntas prestera i slutet av kursen och på vilken nivå.
Kunskap och förståelse	Enkla	identifiera; namnge; definiera...
	Sammanfatta	redogöra för; räkna upp, lista; beskriva, kombinera...
Färdighet och förmåga	Relaterade	Förklara (t ex samband); jämföra; utveckla; diskutera; problematisera; analysera, undersöka, hantera, kritisera, testa, argumentera, förutsäga, tolka, bedöma, utföra; tillämpa; använda; beräkna; utforma, planera; utvärdera, organisera; systematisera...
Förhållningssätt och värderingsförmåga	Utvidgade	motivera; värdera; generera, skapa; reflektera över (ofta i relation till något)...

Bestämningar

Bestämningar är kvalitativa beskrivningar d v s ord eller fraser som anger på vilket sätt/i vilken grad man ska kunna något eller hur kunskapen ska användas. Det kan då vara sammanhanget och inte verbet som anger nivån. Det kan vara tydligare för kursdeltagaren om bestämningen anger i vilket sammanhang man ska kunna något jämfört med till exempel mer flytande graderingar. "Översiktligt" är en bestämning som kan anges för att beskriva att man inte behöver kunna alla detaljer av till exempel föreskrifter, teorier men som också kan vara svår att tolka – vad menas egentligen med "översiktligt" i det specifika fallet?

Exempel:

Efter genomförd kurs ska kursdeltagaren kunna...

- **strukturera (verb), visualisera (verb) och muntligt (bestämning) kommunicera (verb) ett vetenskapligt innehåll (innehåll) med beaktande av lyssnarperspektiv, situation och kontext (bestämning/kvalitet).**
- **Förklara (verb) x-metoden (innehåll) för lekmän (bestämning/kvalitet)**

Exempel på bestämmingar

“...med stöd av; utifrån aktuellt kunskapsläge; som det beskrivs i aktuell litteratur; för lekmän; för medstudenter; för andra forskare, med ett populärvetenskapligt språkbruk, med vetenskapligt språkbruk; med för ämnet adekvat ordval; systematiskt”

“...med viss grad av självständighet. under handledning; på modell under handledning; i simulerade situationer, självständigt på modell; självständigt; med hjälp av manual; muntligt; skriftligt...utifrån gällande regelverk; utifrån ett samhällsligt behov; utifrån forskningsetiska principer, baserat på...”

Kursens innehåll

Tänk på att inte vara för ambitiös när ni planerar innehållet i kursen. Planera ett innehåll som överensstämmer med målen och är till stöd för att dessa kan uppnås. Tänk på att det ska vara begripligt för kursdeltagarna som kanske stöter på begrepp för första gången (skriv ut orden i förkortningar) och var så konkreta ni kan.

Kursens genomförande

Här anger man hur kursen är upplagd till exempel om kursen ges på plats eller är en distanskurs. Man anger också läraaktiviteter eller undervisningsformer. Tänk igenom vilka aktiviteter som bidrar till och är mest lämpliga för att nå olika mål.

Till exempel kräver mål under kategorin “Värderingsförmåga och förhållningssätt ([kunna]: motivera, reflektera över eller värdera) aktiviteter som innebär att kursdeltagarna får möjlighet att träna sig i att reflektera, motivera och värdera och utgöra resurser för varandra. Andra exempel är färdighetsmål som kräver aktiviteter där kursdeltagarna får träna färdigheter till exempel metodövningar, praktiska övningar av olika slag. eller mål som innebär att ta ansvar för egen kunskapsutveckling och lärande och där detta behöver stimuleras under kursens gång.

Aktivt lärande och aktiviteter i grupp

För mål på högre nivå kan det vara rimligt att kursdeltagarna får arbeta i grupp, d v s engagera sig tillsammans i kritisk granskning, analys, diskussion etc. Aktivt och studentcentrerat lärande³ är principer för det lärande och de undervisningsformer som ingår i den medicinska fakultetens pedagogiska handlingsplan⁴ för utbildning på grund- och avancerad nivå och som forskarutbildning bygger vidare på.

Obligatoriska läraaktiviteter

Om ni har en läraaktivitet som ni vill ha obligatorisk beskrivs denna under kursens genomförande.

Att delta i en obligatorisk läraaktivitet är ett villkor som måste uppfyllas för godkänd kurs.

Exempel:

För godkänd kurs krävs deltagande i gruppanalys av innebörd och tolkning av [begrepp/tema/annat]

För godkänd kurs krävs genomförande av [övning/deltagande/annat] i/kring [tema/uppgift].

För godkänd kurs krävs deltagande i de obligatoriska momenten [case-metodik, studiebesök].⁵

³ <https://www.intramed.lu.se/undervisa-och-handleda/undervisa-pa-grundutbildningsniva>

⁴ <https://www.intramed.lu.se/undervisa-och-handleda/undervisa-pa-grundutbildningsniva>

⁵ Handbok för att skriva kursplaner. Lunds universitet Sektionen Student och utbildning

Under kursens genomförande anges också att "en obligatorisk läraaktivitet kan ersättas av annan likvärdig läraaktivitet" om det är så att ni inte kan erbjuda en exakt likadan läraaktivitet för någon som är sjuk eller av annan anledning frånvarande.

Tänk på att om det obligatoriska momentet är en absolut förutsättning för att uppnå lärandemålen kan det vara svårt att avgöra om kursdeltagaren uppnått de kunskaper och färdigheter som krävs genom att enbart vara närvarande på en föreläsning där du som deltagare kan vara helt passiv eller göra annat. Föreläsningar som obligatorisk läraaktivitet rekommenderas inte.

Kursens examination

Här anger ni den examinationsform/de examinationsformer ni valt för att bedöma måluppfyllelse på ett rättssäkert sätt.

Några exempel:

Skriftlig individuell tentamen (synkron eller asynkron*)

Skriftlig tentamen i grupp (synkron eller asynkron)

Skriftlig individuell uppgift

Skriftlig uppgift i grupp

Muntlig individuell uppgift

Muntlig uppgift i grupp

Praktisk individuell uppgift

Praktisk uppgift i grupp

*synkron innebär alla kursdeltagare samtidigt och ev på samma plats till exempel en salstentamen, asynkron innebär att tentamen kan göras på olika tider och på olika platser till exempel en hemtentamen. I båda fallen kan tentamen vara digital.

Bedömningskriterier

Tänk på att all bedömning skall göras individuellt oavsett examinationsform och med genomtänkta bedömningskriterier. Detta betyder att ni behöver kunna bedöma att varje individ har nått kursmålen även om ni väljer en form av examination som innebär att man redovisar muntligt eller skriftligt i grupp.

Bedömningskriterier tydliggör vad som krävs för att kursdeltagaren kan bedömas ha uppnått målen och är godkänd på kursen. Dessa behöver inte anges utanför kursplanen men kan finnas i information till kursdeltagare.

Frågor som kan vara bra att ställa sig när man väljer examinationsform är:

- Är varje kursmål möjligt att examinera med den eller de examinationsformer vi väljer?
- Har ni valt former som stimulerar till det ni önskar? Valet av examinationsform påverkar i stor utsträckning hur kursdeltagarna arbetar under kursen och den nivå deltagarna arbetar på. Exempel: En skriftlig individuell tentamen som prövar faktakunskaper stimulerar till individuell inhämtning av fakta medan en muntlig uppgift i grupp kan stimulera till att omsätta och kritiskt värdera kunskap.
- När sker bedömningar av måluppfyllelse och hur ofta? Har man en mer omfattande kurs kan bedömningar med fördel läggas tidigare under kursen och inte enbart som en summativt slutprov³
- Vilka avstämningar mot målet är inplanerade för återkoppling till deltagarna som för dem framåt? Får de tillgång till bedömningskriterier tidigt under kursen?

Betyg

Här anges betygsskala (Godkänd/Underkänd enligt aktuella föreskrifter för forskarutbildning på Lunds universitet)

Förkunskapskrav

Här anges specifika förkunskaper eller andra förutsättningar som krävs för att klara kursen. Tänk på att en för snäv formulering riskerar att exkludera deltagare ni vill ha med. Exempelvis om kursen enbart riktar sig till forskarstuderande utesluter detta att disputerade lärare eller forskare inom ett angränsande område kan söka och ha nytta av kursen.

Övrigt

Denna rubrik kan ni sätta in om ni vill ange ytterligare information som kan vara av vikt för presumtiva deltagare till exempel om undervisning sker på andra fakulteter.

Litteratur

Här anger ni litteraturlista eller var kursdeltagarna kan hitta aktuell litteratur om denna till exempel finns angiven på Canvas (i god tid innan kursstart om något behöver anskaffas).

För frågor om guiden: pia.strand@med.lu.se